

ΡΟΔΟΠΕΛΕΚΑΝΟΙ ΦΩΛΙΑΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΑΡΛΑ

Τον ταμιευτήρα της πρώην λίμνης **Κάρλα**, για την ασφάλεια και ζεστασιά του δικού τους «σπιτικού», επέλεξαν ροδοπελεκάνοι, αφού εκεί, στα τέλη Ιουνίου, τεκμηριώθηκε για πρώτη φορά από ειδικούς ορνιθολόγους η ύπαρξη εννέα φωλιών με αυγά. Ο ροδοπελεκάνος έχει μεγαλύτερο πληθυσμό και ευρύτερη κατανομή στη Γη σε σχέση με τον πολύ σπανιότερο αργυροπελεκάνο.

Ωστόσο, αν περιοριστούμε στην ευρύτερη γειτονιά μας, τη ΝΑ Ευρώπη -τη μοναδική περιοχή στην **Ευρώπη** όπου απαντώνται πελεκάνοι- τότε μιλάμε για ένα μικρό πληθυσμό που αριθμεί περί τα **4.500 ζευγάρια**, από τα οποία τα 4.000 φωλιάζουν στο Δέλτα του Δούναβη στη Ρουμανία και τα υπόλοιπα 500 στη Μικρή Πρέσπα στην Ελλάδα. Ο πληθυσμός της Ρουμανίας έχει μειωθεί δραματικά από τις αρχές του 20ου αιώνα που ανάγονται οι πρώτες επίσημες καταγραφές.

Τα στοιχεία που έχουμε για τον πληθυσμό στην **Ελλάδα** (Πρέσπα) είναι ότι από λίγες δεκάδες ζευγάρια στα τέλη της δεκαετίας '80 έφτασε στα σημερινά νούμερα (>500 ζευγάρια) μετά από σημαντικές παρεμβάσεις, δράσεις προστασίας και διαχείρισης του υγροτόπου και ερευνητικό έργο στην Πρέσπα κυρίως από την Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών που ιδρύθηκε το 1991 (ωστόσο στελέχη της δουλεύουν στην περιοχή από τα μέσα της δεκαετίας του '80).

Στον ταμιευτήρα της Κάρλας, οι ροδοπελεκάνοι εμφανίστηκαν το Φθινόπωρο του **2013**.

Σταδιακά, οι αριθμοί του είδους αυτού αυξάνονταν, με αποκορύφωμα το Φθινόπωρο του **2014**, οπότε και ξεπέρασαν τα **550 άτομα**.

Το **2015**, οι πολύ υψηλοί αριθμοί ροδοπελεκάνων στην περιοχή κατά τη διάρκεια της Άνοιξης προξένησαν μεγάλη εντύπωση και έτσι, ύστερα από εντατική παρατήρηση και έρευνα με ειδικά τεχνολογικά μέσα, τεκμηριώθηκε η ύπαρξη των **εννέα φωλιών με αυγά**, στα τέλη Ιουνίου.

[Ροδοπελεκάνοι και στο βάθος Αργυροπελεκάνοι στη Μεγάλη Πρέσπα](#)

Η σημασία της Κάρλας ως... σπιτικό

Οι ερευνητές της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών και του Φορέα Διαχείρισης Οικοανάπτυξης Κάρλας -Μαυροβουνίου -Κεφαλοβρύσου-Βελεστίνου κάνουν λόγο για «ιστορικής σημασίας» γεγονός και «μεγάλη περιβαλλοντική επιτυχία», καθώς δεν είχε -μέχρι σήμερα- παρατηρηθεί ξανά φώλιασμα του συγκεκριμένου είδους πελεκάνων μακριά από τις δύο μοναδικές αποικίες τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη: στο Δέλτα του Δούναβη και στη λίμνη Μικρή Πρέσπα.

Μέχρι φέτος ο ροδοπελεκάνος δεν είχε φωλιάσει σε κανέναν άλλο υγρότοπο της χώρας μας. Ωστόσο χρησιμοποιεί πολλούς υγροτόπους, της Β. Ελλάδας κυρίως, για άλλους λόγους: για να τραφεί και ως σταθμούς κατά το μεταναστευτικό του ταξίδι προς και από την υποσαχάρια Ανατολική Αφρική όπου ξεχειμωνιάζει. Τέτοιοι υγρότοποι είναι για παράδειγμα η λίμνη Χειμαδίτιδα και η λίμνη της Καστοριάς που χρησιμοποιούνται από τον πληθυσμό της Πρέσπας για να καλύψουν τις ανάγκες τους σε τροφή κατά την αναπαραγωγική περίοδο, η Κερκίνη όπου παρατηρούνται μεγάλοι αριθμοί το Φθινόπωρο κατά τη μετανάστευση (πρόκειται για άτομα που προέρχονται από την Πρέσπα αλλά και από το Δούναβη) και το

δέλτα του Έβρου από όπου περνάει στην Τουρκία για να τη διασχίσει και μέσω Ισραήλ να βρεθεί στην Αφρική.

Στην Κάρλα ο ροδοπελεκανός άρχισε να εμφανίζεται το Φθινόπωρο του 2013 και σταδιακά οι αριθμοί του αυξάνονταν ιδιαίτερα το Φθινόπωρο (μετανάστευση-χρήση του ταμιευτήρα ως τόπου διατροφής) και πέρσι έφτασαν και ξεπέρασαν τα 550 πουλιά. Το 2015 οι πολύ υψηλοί αριθμοί ροδοπελεκάνων που ήταν παρόντες και κατά τη διάρκεια της Άνοιξης προξένησαν στους ορνιθολόγους μεγάλη εντύπωση και στα τέλη Ιουνίου 2015 μπορέσαμε να τραβήξουμε φωτογραφίες με ειδικό ελικοπτεράκι που απεδείκνυαν την ύπαρξη εννέα φωλιών ροδοπελεκάνων με αυγά. Πρόκειται για ιστορικής σημασίας γεγονός, καθώς είναι η πρώτη φορά που επιβεβαιώνεται φώλιασμα ροδοπελεκάνων έξω από τις δυο μοναδικές αποικίες τους στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Έτσι, η σημασία της Κάρλας για τα δυο σπάνια, τα δυο μεγαλύτερα και εμβληματικά είδη πουλιών της Ευρώπης ξεπερνά τα σύνορα της Ελλάδας.

Αποικία και αργυροπελεκάνων η λίμνη Κάρλα

Ο ταμιευτήρας, εκτός από την τρίτη πλέον γνωστή αποικία ροδοπελεκάνων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, αποτελεί και την τέταρτη αποικία αργυροπελεκάνων στην Ελλάδα.

Το **2009**, ελάχιστους μήνες μετά την ολοκλήρωση του ταμιευτήρα της Κάρλας και την έναρξη εισόδου των πρώτων υδάτων, εμφανίστηκαν οι πρώτοι αργυροπελεκάνοι.

Η πρώτη φωλιά τους είχε δημιουργηθεί το **2012**.

Το **2015**, οι φωλιές ξεπέρασαν τις 100, κάνοντας την Κάρλα την τέταρτη μεγαλύτερη αποικία στην Ελλάδα ενός εμβληματικού είδους πτηνού που απειλείται με εξαφάνιση.

Σήμερα, οι συνολικοί αριθμοί αργυροπελεκάνων που βρίσκονται εκεί, κατά περιόδους, ξεπερνούν τα 900-1000 πουλιά.

Σύμφωνα με τα **στοιχεία των επιστημόνων** της Εταιρίας Προστασίας

Πρεσπών (ΕΠΠ) και του Φορέα Διαχείρισης της Περιοχής Οικοανάπτυξης Κάρλας–Μαυροβουνίου-Κεφαλοβρύσου-Βελεστίνου, οι οποίοι παρακολουθούν συστηματικά την εξέλιξη των πληθυσμών των πελεκάνων, ο **ταμιευτήρας** της πρώην λίμνης Κάρλα τείνει να εξελιχθεί σε **ιδιαιτέρως σημασίας τόπο για τα υδρόβια πουλιά** και μάλιστα για τους πελεκάνους. Η παρουσία και των δύο ειδών πελεκάνων στην πρώην λίμνη ήταν γνωστή για πάνω από 70 χρόνια, αλλά δεν υπήρχαν αποδείξεις για φώλιασμα των πουλιών εκεί.

Πελεκάνοι στην ευρύτερη περιοχή των Πρεσπών

Οι **επιστήμονες της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών** επισημαίνουν σε ανακοίνωσή τους την **ανάγκη** να διασφαλιστούν οι **συνθήκες** εκείνες που θα εγγυώνται τη συνέχιση του φωλιάσματος των πελεκάνων στον ταμιευτήρα της Κάρλας και στο μέλλον. «Όλες οι **δομές** του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, της Περιφέρειας και των Δήμων θα πρέπει να φροντίσουν να έχουν τα πτηνά ασφαλή χώρο φωλιάσματος και να **τηρούνται** απαρέγκλιτα οι **όροι** πλήρωσης του ταμιευτήρα χωρίς αυξομειώσεις, να μην υπάρχει ανθρώπινη ενόχληση και απειλή εναντίον τους, να είναι ασφαλής η ποιότητα των νερών και των ψαριών τόσο για τα πουλιά όσο και για όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και βεβαίως να **ενισχυθεί** ο Φορέας Διαχείρισης της Κάρλας έτσι ώστε να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του», αναφέρεται στην ανακοίνωση.

Τρεις βασικές προϋποθέσεις επιλογής υγρότοπου

Για να επιλεγθεί ένας υγρότοπος από τους πελεκάνους ως τόπος αναπαραγωγής πρέπει να πληροί τρεις βασικές προϋποθέσεις:

- να παρέχει κατάλληλες θέσεις φωλιάσματος,
- να έχει επαρκή τροφή (ψάρια) και
- να μην υπάρχει σημαντική όχληση από τον άνθρωπο.

«Οι πληθυσμοί των πελεκάνων είναι ιδιαίτερα τρωτοί καθώς εξαρτώνται απόλυτα από τα υδροτοπικά συστήματα, αυτά τα πολύτιμα οικοσυστήματα στα οποία ως γνωστόν η ανθρώπινη παρουσία και η χρήση των είναι εξαιρετικά έντονη. Έτσι, το γεγονός ότι ο ταμιευτήρας της πρώην λίμνης Κάρλα έχει εξελιχθεί σε ιδιαίτερης σημασίας τόπο για τα υδρόβια πουλιά και μάλιστα για τους πελεκάνους δεν είναι κάτι που πρέπει να θεωρούμε δεδομένο και να εφησυχάζουμε, καθώς ποικίλοι παράγοντες μπορούν να ανατρέψουν αυτή την κατάσταση. Για παράδειγμα, η Κάρλα λειτουργεί ως ταμιευτήρας και ως τέτοιος σε περίπτωση ανόδου της στάθμης του κινδυνεύει να πλημμυρίσει η νησίδα που χρησιμοποιούν οι πελεκάνοι ως χώρο φωλιάσματος», τονίζει στο ert.gr η Δρ. Δασολόγος-Ορνιθολόγος Όλγα Αλεξάνδρου, υπεύθυνη στον Τομέα Έρευνας και Προστασίας της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών.

φωτό από το αρχείο της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών/F. Marquez

Ρεπορτάζ: Τζένη Χαραλαμπίδου

Πηγή: ert.gr